

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับระบบการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพด
โดยการไม่เผาและไม่ไถพรวน โดยชนเผ่าปะหล่อง
บ้านปางแดงใน ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายอดิเรก อินตะฟองคำ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ สุทัศน์ จุลศรีไกวัด อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร.รจ ศิริสัตย์ลักษณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ ของเกษตรกรชนเผ่าปะหล่อง ผู้ปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยการไม่เผาและไม่ไถ บ้านปางแดงใน 2) การยอมรับระบบการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถโดยชนเผ่าปะหล่อง บ้านปางแดงใน 3) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข ตลอดจนข้อเสนอแนะระบบการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถโดยชนเผ่าปะหล่อง บ้านปางแดงใน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเหลืองถั่วแบบไม่เผาและไม่ไถพรวน ในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงบ้านปางแดงใน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 54 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และ หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.6 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 36.37 ปี ส่วนมากไม่ได้เรียนหนังสือ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 คน มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถเฉลี่ย 2.88 ปี มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ กับหนังสือพิมพ์ ส่วนการฝึกอบรม การรณรงค์ และการจัดสื่อนิทรรศการในระดับน้อย แต่การรับรู้

ข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และศูนย์การเรียนรู้ ในระดับมาก มีแรงจูงใจในการปลูกถั่วเหลือง ข้าวโพด โดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถในภาพรวมระดับปานกลาง ประเด็นการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพด ทำให้มีรายได้เพิ่ม การได้รับผลผลิตข้าวโพดเพิ่มขึ้น และการมีเจ้าหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง มีแรงจูงใจในระดับมาก เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเหลือง ข้าวโพด โดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถ อาชีพหลักของเกษตรกร คือทำไร่ มีแรงงานทำการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.37 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 11.07 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถเฉลี่ย 12.50 ไร่ ผลผลิตของข้าวโพดเฉลี่ย 668.50 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้จากการขายผลผลิตข้าวโพดเฉลี่ย 2,674.40 บาทต่อไร่ เกษตรกรใช้ทุนของตนเองและเงินกู้ในการลงทุนปลูกถั่วเหลืองข้าวโพด โดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถจากกลุ่มออมทรัพย์ของหมู่บ้าน

ในด้านการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพด โดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถ เกษตรกรมีความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติในระดับ บมาก มีการทำลายเศษซากวัชพืช ให้แห้งตาย โดยใช้แรงงานคนเป็นส่วนใหญ่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเตรียมดินคือใช้จอบขุดวางวัชพืชออกจากพื้นที่

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับระบบการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถ ได้แก่ อายุ การอบรมด้านการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถ จำนวนแรงงานทำการเกษตรในครัวเรือน พื้นที่ถือครองทั้งหมด รายได้จากผลผลิตข้าวโพดที่ได้รับ และการได้รับความรู้ข่าวสารทางการเกษตร ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาของเกษตรกรชนเผ่าปะหล่องในภาพรวมมีระดับปานกลาง โดยมีปัญหาการเตรียมการก่อนปลูกอยู่ในระดับมาก เพราะ การเดินเข้าไปในแปลงข้าวโพดมีความลำบาก โรคและแมลงเข้าทำลายจนถั่วเสียหาย ปุ๋ยหายากและราคาแพง และแรงงานในครอบครัวไม่เพียงพอในการเก็บเกี่ยว

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง กรมพัฒนาที่ดิน และกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ส่งเสริมรวมทั้งส่งเสริมให้บริหารจัดการปัจจัยการผลิตต่างๆ ในรูปของกองทุนหมุนเวียนโดยกลุ่มเกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการเอง ควรส่งเสริมและสนับสนุนข่าวสารความรู้ด้านการปลูกถั่วเหลืองข้าวโพดโดยวิธีการไม่เผาและไม่ไถ พัฒนาและสร้างจิตสำนึกของเกษตรกรในการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้ทราบอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง

Thesis Title Factors Related to Adoption of Corn-Legume Relay Cropping System Grown Without Burning and No Tillage of Palong Tribe, Pangdang Nai Village, Chiang Dao Sub-district, Chiang Dao District , Chiang Mai Province

Author Mr. Adirak Intafongkham

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Advisor
Assoc. Prof. Suthat Julsrigival	Co-advisor
Assoc. Prof. Dr. Ruth Sirisunyaluck	Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) the socio-economic and related factors of corn-legume relay cropping system without burning and tillage by the Palong farmers of Pangdang Nai Village 2) the adoption of corn-legume relay cropping system without burning and tillage by the Palong farmers of Pangdang Nai Village 3) the problems, obstacles and resolutions of corn-legume relay cropping system without burning and tillage by the Palong farmers of Pangdang Nai Village.

The population of this research were 54 farmers who had practiced corn-legume relay cropping system without burning and tillage by the Palong farmers of Pang Dang Nai Village. Data were collected by questionnaires and statistical analysis was done by frequency, percentage, minimum, maximum, average and multiple regression analysis.

The result showed that the majority of the farmers were male (79.6 %) with the average age of 36.37 years old. Most of the farmers were uneducated. On average there were 4.10

members per household. The farmers had 2.88 years of experience on the corn-legume relay cropping system without burning and tillage. Generally the farmers gained information and news from television and newspaper, while information gained from training, campaign and exhibition was at lower level. The information perception from the government officers and learning center was at high level. The incentive on corn-legume relay cropping system without burning and tillage was at moderate level. The corn-legume relay cropping system could raise more income by more corn production. Moreover, the officers had continuously taking good care and useful recommendation with high incentive. Most of the farmers had knowledge about the corn-legume relay cropping without burning and tillage. The major occupation of the farmer was field crop production. On average the household farm labour was 2.37 persons, the land tenure was 11.07 rais and the corn-legume relay cropping acreage was 12.50 rais. Corn production was 668.50 kilogram per rai and income from corn production was 2,674 baht per rai. Farmers used their own capital and borrowed money from the village saving group for investment in the corn-legume relay cropping.

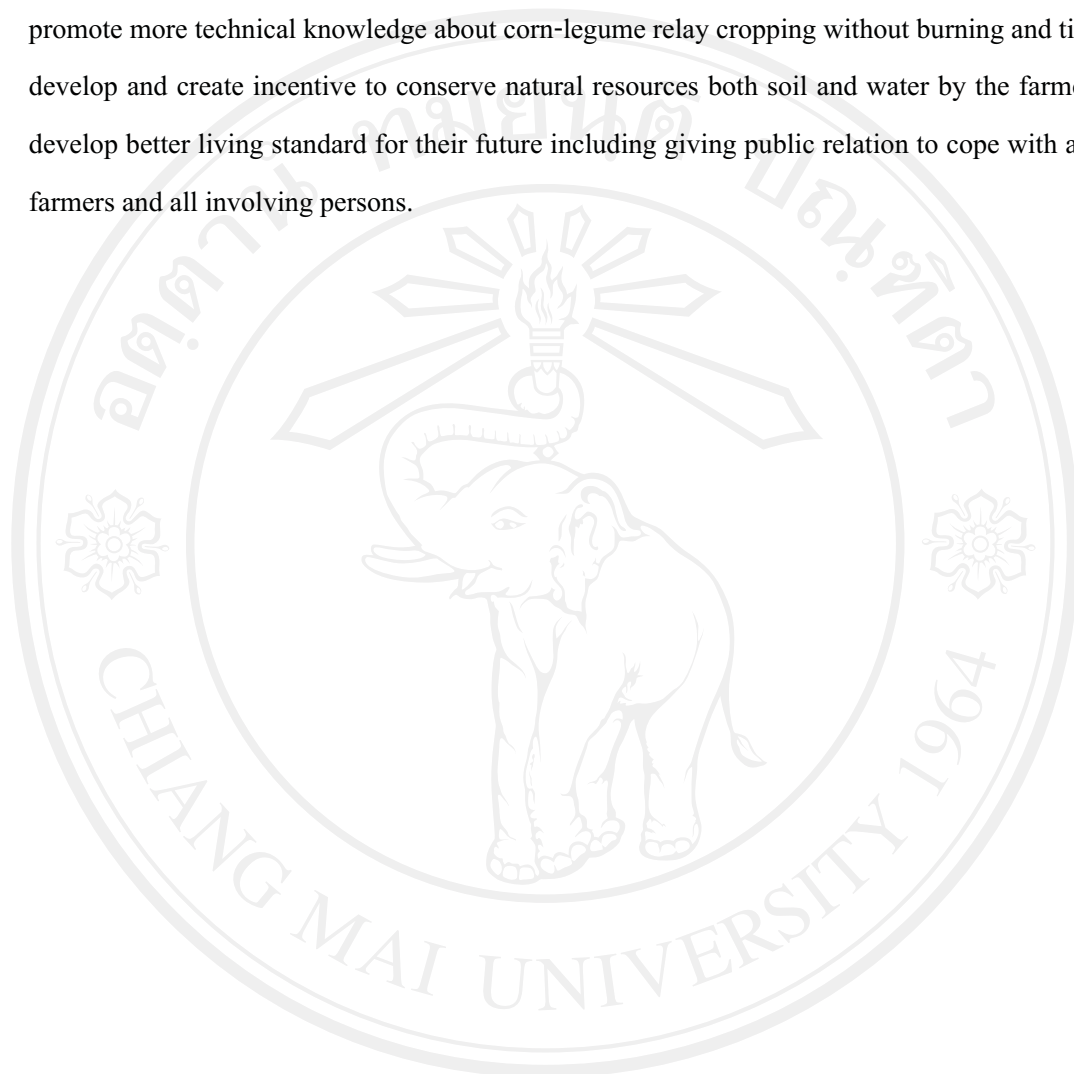
For the technology acceptance on corn-legume relay cropping without burning and tillage, the farmers had high level of acceptance and taking for practice. The weeding was done by farm labour and generally the farmers used hoe for their land preparation and weeding.

Multiple regression analysis was used for hypothesis testing and showed that factors related to the adoption of corn-legume relay cropping system without burning and tillage were age, training of corn-legume relay cropping system without burning and tillage, number of farm households, all of its area, income from corn production received and to get the knowledge of agricultural information at the 0.05 level of significant.

The overall problems of Palong farmers were at moderate level, which the problem of pre-planting preparation was at high level because walking to the corn plantation was difficult, the damage on legume production by insects and diseases, the high price and scarcity of fertilizers and the insufficient of household labour for harvesting.

Recommendations were as followed; there should be involving agencies such as the Highland Research and Development Center, the Land Development Department and the Natural Resource and Environment Department to promote and support the farmers to gain more knowledge, experience and skill to practice corn-legume relay cropping system without burning

and tillage, provide seed material and encourage the farmers to set their own revolving fund to administrate and manage all relevant inputs for their farming. Moreover, these agencies should promote more technical knowledge about corn-legume relay cropping without burning and tillage, develop and create incentive to conserve natural resources both soil and water by the farmers to develop better living standard for their future including giving public relation to cope with all the farmers and all involving persons.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved